Het ‘probleem’ van niet-participatie

Webinar MGA netwerk

Matthijs Brinkhuis & Lisa Bakker
Provincie Overijssel

MUTUAL GAINS NETWERK

provincie Overijssel

Inhoud

1. Even voorstellen
2. Wat is participatie?
3. Het ‘probleem’ van niet-participatie
4. Mutual Gains Approach & participatie
5. Oplossingen voor niet-participatie (in onderhandelingscontexten)
6. Van filosofisch concept naar werkpraktijk
7. In gesprek: hoe ga je om met een incomplete ‘tafel’

provincie Overijssel

Even voorstellen

Matthijs Brinkhuis, onderzoeker en medewerker participatie

Lisa Bakker, senior adviseur participatie

provincie Overijssel

Het wat en het waarom

- Wij **betrekken** als provincie inwoners, groepen, organisaties en andere overheden (**belanghebbenden**) bij het voorbereiden en/of uitvoeren van het **provinciale beleid** en projecten.
- Belangrijk hier in is het hebben van **betekenisvolle interactie** met **ruimte voor invloed; kennis** uit samenleving **naar 'binnen'** halen

- **Intrinsiek**: morele ontwikkeling; deelnemen aan regulering eigen leven
- **Democratisch**: brengt ons dichter bij ideaal van democratie
- **Praktisch:** zorgvuldige belangenafweging, kwalitatief beter beleid, constructief betrekken van omgeving (begrip & betrokkenheid ontwikkelen)

provincie overijssel

Het ‘probleem’ van niet-participatie

Niet willen

- Eigen mening als irrelevant categoriseren
- Tijdsgebrek en/of andere prioriteiten
- Geen interesse in participatie
- Voldoende vertrouwen in uitvoering van publieke taken door de overheid
- Gebrek aan vertrouwen in de overheid

Niet kunnen

- Epistemische onrechtvaardigheid: de ervaring niet serieus genomen te worden door oorzaken die eigenlijk niet relevant zouden moeten zijn

provincie Overijssel

Wat is het probleem van niet-participatie?

Objectiviteit/juistheid

Grip/autonomie

Democratische legitimiteit

Vertrouwen

Epistemische rechtvaardigheid

provincie overijssel

Epistemisch onrecht in participatiecontexten: 3 voorwaarden

Wanneer is er nu sprake van epistemisch onrecht?

→ ‘3x nee’

1. Randvoorwaarde: Is er nagedacht over aspecten als tijd, geld, manier van participeren, zodat iemand überhaupt de kans krijgt om mee te doen?
2. Eerste hoofdvoorwaarde - uitnodiging voor participatie-interactie: is de uitnodiging aan potentiële deelnemers voldoende inclusief?
3. Tweede hoofdvoorwaarde - participatie-interactie: zijn er structuren die zorgen voor het adequaat kunnen omgaan met het verschil in kennis?

provincie Overijssel

Participatie en Mutual Gains Approach

- Participatie-moment als onder-handelingsplek
- Wat doe je als niet iedereen er is? Valt er dan nog te onder-handelen?
- Is het erg als niet iedereen er is?

Participatieproces	Mutual Gains Approach
Belangen ophalen	Identificeer belangen
Gezamenlijke probleemanalyse	Prepare
Oplossingen ontwikkelen	Create value
Voorkeursalternatief kiezen	Distribute value
Terugkoppeling en uitvoering	Follow through

provincie Overijssel

Wat is precies het probleem?

- Onrecht is altijd problematisch
  - zeker als de overheid het ‘veroorzaakt’
- Selectieve legitimiteit
  - ontbreken van stemmen, maar wel verwijzen naar participatie
- Niet kunnen participeren, terwijl men wel wil
  - afhakende overheid
    - Verschil tussen niet willen en niet kunnen niet altijd even helder
- Gaat meestal over kwetsbare groepen

provincie Overijssel

Wat kunnen we doen?

Wél aan tafel krijgen

- Inclusief participatiemoment (zowel uitnodiging voor als de daadwerkelijke interactie)
- Processen inrichten op basis van gelijkwaardigheid
- Woordvoerders/tussenpersonen
- Gezamenlijk feitenonderzoek

Belangen niet participanten meewegen in proces

- Representativiteit → diversiteit
- Bewust zijn van missende stemmen
- Zijn er nog belanghebbenden die we missen?
  - Vraag aan belanghebbenden en tussenpersonen
- Maar: we weten we het ook niet altijd

provincie Overijssel

Van filosofisch concept naar werkpraktijk

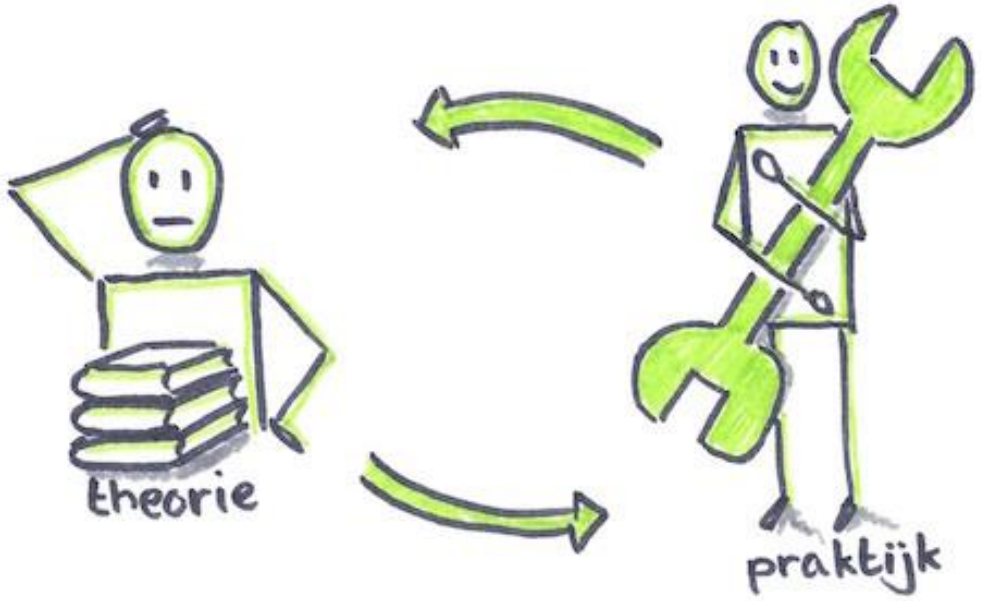
Wat heb je als organisatie aan dit soort (filosofische) inzichten?

- Taal aan ‘onderbuik’ geven

Hoe vertaal je filosofische en/of wetenschappelijke concepten naar de praktijk?

- Ambtenaar zit in bubbel, brengt realiteitszin

Hoe implementeer je dat in een organisatie?

provincie Overijssel

Bedankt voor het meedoen!

provincie Overijssel